

POLISTOURISM - turystyka miejska miasta wielonarodowościowego (na przykładzie Białegostoku)

Czy istnieje przyjemniejsze środowisko pracy niż własny dom i własne miasto?
Polistourism właśnie je umożliwia.

POLISTOURISM – W nawiązaniu do pojęcia agroturystyki wychodzi naprzeciw nowe pojęcie związane ze sposobem podróżowania, w którym turysta poznaje otoczenie – w tym wypadku środowisko miejskie poprzez pośrednika ‘gospodarza’ – będącego jednocześnie jego opiekunem i przewodnikiem po mieście. Celem tego sposobu zwiedzania, jest poznawanie nowego miejsca w szerszym kontekście, dzięki nawiązywaniu kontaktów interpersonalnych. Przyjezdny poznaje miasto nie z perspektywy kieszonkowego przewodnika, lecz widzi je oczami jego mieszkańców – podziwia nie tylko zabytki i dobra kultury, ale słyszy opinie i uwagi ludzi, którym przyszło żyć w tym miejscu. Im więcej, często odmiennych opinii, różnych osób, tym ciekawsze i bardziej wielopłaszczyznowe staje się poznanie danego miasta.

Ideą ‘*polistourism*’ jest pobyt turysty, w przeważającej części krótkoterminowy ok. 2-3 dniowy, u rodziny gospodarza, która już od momentu przyjazdu opiekuje się nim, np. odbiera z dworca, oprowadza po mieście, opowiada o nim etc. Ważnym elementem pobytu są też wspólnie jedzone posiłki, przygotowywane przez samych gospodarzy. Sama jednostka hotelowa ma też być częścią mieszkania gospodarzy – wyrażenie ‘pokój gościnny’ nabiera tu zupełnie innego wymiaru. Polistourism jest polemiką ze współczesnymi typami hoteli: budget hotel, design hotel, city hotel, a także agroturystyką, stanowiąc pewnego rodzaju syntezę elementów charakterystycznych, sam stając się nowym typologicznie hotelem i sposobem podróżowania. Projekt ma ważny aspekt ekonomiczno-socjalny, ponieważ może stanowić źródło pracy i dodatkowych dochodów w rodzinie.

Jest to eksperymentalny program stworzony dla otwartych ludzi w różnym wieku, nie bojących się wyzwania, zarówno tubylców, żyjących w danym mieście od pokoleń jak i dla cudzoziemców, emigrantów nowoprzybyłych do miasta, by stać się nową ‘jednostką hotelową’ współdziałającą w sieci, mniej lub bardziej rozproszoną na terenie miasta. Stanowią oni nową typologicznie bazę hotelową – hotel-hybrydę, część całego szerszego programu. Ma na celu stworzyć także nowe miejsca pracy, poszerzyć horyzonty poprzez edukację i uczyć tolerancji. Definiuje i wyznacza nowe potrzeby przestrzenne – ‘jednostka hotelowa’ nowym pokojem gościnym. Jest to alternatywna metoda zwiedzania, skierowana do szukającego nowych wrażeń turysty.

Cechami tej turystyki są min. świadczenie usług turystycznych przez małe, rodzinne przedsiębiorstwa, dla niewielkiej liczby turystów, traktowane jako dodatkowe źródło dochodu, zapewnienie zrównoważonego rozwoju obszarów atrakcyjnych turystycznie, tj. dążność do zapewnienia obopólnych korzyści turystom i miejscowej ludności, przy minimalizacji kosztów gospodarczych i społecznych oraz szkód ekologicznych, bezpośredni, przyjazny kontakt turystów z osobami świadczącymi usługi turystyczne oraz społecznościami rejonów recepcyjnych, sprzyjający poznaniu kultury odwiedzanego kraju czy regionu, jego historii, gospodarki oraz stylu życia mieszkańców.

Taka forma zakwaterowania z pewnością zgodna będzie z polityką zrównoważonego rozwoju, jest ekonomiczna i ekologiczna, oszczędza chociażby drogie miejsce w centrum miast pod lokalizację nowego obiektu świadczą o tym również zastosowane w jednostce hotelowej rozwiązania technologiczno-materiałowe, stanowi dodatkowy zastrzyk finansowy dla gospodarzy, ma wpływ na relacje sąsiedzkie, dąży do rozwoju i poprawy wyglądu i funkcjonowania niedocenianej jeszcze w kraju przestrzeni pół-publicznej i publicznej,

wspiera drobne lokalne usługi i przedsiębiorczość, które jednocześnie stanowią zaplecze sieci hotelowej (to, czego gościom, ze względu na niedostateczną ilość miejsca, nie mogą zaoferować gospodarze, znajdują oni w mieście - choćby i na tej samej ulicy).

Silnie zurbanizowane środowisko jest różnorodne, zasobne w funkcje, oddziałuje na mieszkańców wieloma bodźcami, mimo to kreuje ono społeczeństwo masowe, często niezróżnicowane i anonimowe w odbiorze dla osoby przyjezdnej. By wrosnąć w społeczeństwo danego miasta, by „poczuć” miasto potrzeba czasu, nie jest to możliwe w czasie krótkiego pobytu, dlatego potrzeba pomocnej dłoni, przewodnika po mieście, który oprowadzi, opowie, wytłumaczy, zainteresuje.

Przyjemniej i ciekawiej zwiedza się nieznanne miasto w towarzystwie tubylców. Niewątpliwy urok tkwi w tym, że o swoim mieście opowiadają ludzie, którzy się w nim urodzili, mieszkają tam od dawna lub od jakiegoś czasu, którzy dzielą się z gośćmi nie tylko informacjami i suchymi faktami, lecz dodają do nich własne przeżycia, anegdoty. W tej własnej, tak różnorodnej interpretacji i identyfikacji miasta przez jego mieszkańców tkwi cały jego urok. Turysta ma szansę poczuć się jak członek lokalnej społeczności. Miasto nabiera wtedy zupełnie innego wyrazu, klimatu i na pewno na dłużej utkwi mu w pamięci.

Biorąc pod uwagę fakt, że budynki mieszkalne powstałe w latach 50-tych (tzw. ZORY) są stosunkowo dobrej jakości i nadają się do modernizacji, dodatkowo znajdują się w całym kraju są dobrze rokującym materiałem na wprowadzenie programu polistourism, pozwalając na upowszechnienie go. Zaletami są obszerne pokoje, wysokości pokoi netto, tradycyjna technologia budowy, solidne wykonawstwo.

Czynnikiem determinującym projekt jest możliwość dostosowania jednostki hotelowej do różnych potrzeb zarówno gości hotelowych jak i samych gospodarzy. Cechuje się wielością sposobu użytkowania i umożliwia jednocześnie korzystanie z różnych funkcji. W planie jednostki istnieje podział na część funkcjonalną mieszczącą w sobie wszystkie urządzenia i na wolną przestrzeń umożliwiającą korzystanie z nich.

Intencją było stworzenie wnętrza o dość abstrakcyjnym, odrealnionym charakterze ze względu na niemożność odgadnięcia funkcji. Efekt zaskoczenia miał być priorytetem, samo wnętrze sprawia wrażenie czystości i ładu. W momencie wybrania z panelu sterowania blokami funkcjonalnymi konkretnej funkcji niespodziewanie wysuwa się z szafy łóżko, stół, kuchnia etc. I tak właśnie z tej jeszcze przed chwilą anonimowej przestrzeni formuje się kuchnia, jadalnia, łazienka, sypialnia, garderoba, salon, fitness, pokój do pracy czy kino. Aby zwiększyć funkcjonalność i efektywność jednostki hotelowej zastosowano liczne rozwiązania systemowe – od konstrukcyjnych poczynając, poprzez materiałowe, na instalacyjnych skończywszy. Jednostka zbudowana jest z łatwo montowalnych, rozkładanych modułów. Można ją rozbudować w razie potrzeb o kolejne moduły (np. o kolejne moduły aktywności). Składa się z bloków funkcjonalnych – higiena, aktywność, sen/relaks. Ważnym aspektem jest energooszczędność i samowystarczalność jednostki hotelowej, uzyskane dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii i materiałów. Jednostka sama produkuje energię dzięki organicznym ogniowom fotowoltaicznym, używa urządzeń energooszczędnych (np. oświetlenie LED), ściany zbudowane z włókna węglowego są wytrzymałe i lekkie, odznaczają się bardzo dobrą izolacyjnością, gromadzi i oczyszcza wodę deszczową, wykorzystuje tzw. „szarą wodę”, wykorzystując rekuperator zapewnia cyrkulację świeżego powietrza, nie stanowi obciążenia dla instalacji w budynku i nie obciąża zbyt jego konstrukcji. Należy też wziąć pod uwagę fakt, że w momencie, gdy jednostka wypełni już swoją funkcję, łatwo można interwencję cofnąć.

POLISTOURISM – modern city tourism in face of a multinational city (on an example of city Bialystok).

Could there be a nicer place to work than ones own home and hometown?
Being a polistourism host enables you to do so.

Polistourism (*polis* gr. City + tourism) – is a model of traveling in which the tourist experiences the city by means of a host who is also a guide. The aim of the program is to learn about the city and its dwellers in a broader context, not from a pocket guidebook but from stories, memories, opinions heard from the host. The tourist starts to see the city the way it is seen by its dwellers. The more various information one gains the richer the image of the place becomes.

A cultural-social city mosaic offers a various background of services and workplaces. A diverse but highly urbanized environment however creates an anonymous society which may be difficult to experience by tourists. It takes time to grow into an unknown city and to ‘feel’ it. That is why the tourist needs a guide, a helping hand to explain, to tell about the city, who takes tour around it and draws ones attentions to it. The guide might be any citizen who takes part in the polistourism program and becomes a host.

The polistourism program is a motor which brings life and color to city space, becomes an impulse to interaction between different spheres: tourism, psychology, sociology, economy, education, and of course architecture, urbanism and esthetic. It is an experimental program dedicated to open-minded people, willing to take the challenge.

It creates new work places, broadens horizons, learns tolerance and educates. This form of tourism is economical, ecological and compatible with sustainable policy.

The idea of polistourism is a short 2-3 day stay at the host’s apartment in a hotel unit. The host’s family takes care of the tourist the moment he comes to the city – takes a tour down the city, tells about it, cooks meals. The hotel unit is a part of hosts’ apartment – it is a new literal definition of a guest-room. Polistourism is a polemic with modern hotel types like – budget hotel, design hotel, city hotel and agro tourism, becomes a synthesis of those however being a typological new hotel.

Due to own webpage the polistourism program may reach with its offer tourists from Poland, Germany and all over the world. After taking into account your preferences like availability, skills, age, interests you choose online a suitable host family for you and next an accurate hotel unit.

Housing and economic conditions of many polish families unable them running a private business (like a hotel) at home. That is why a system which prepares an adaptation of an average apartment for a polistourism hotel unit is required. The system should be both flexible and enough various to adapt to different types of apartments, should also provide an accurate standard.

Cities investing in promotion should consider diverse and alternative ways of traveling like Polistourism with a good price to service relation. Polistourism might also be a product which takes part in a multiple development of guests, hosts and the whole city.

Improving and enriching functional program of the buildings allows changing the facade at the same time and giving it a more expressive, dynamic look. Those interventions have an impact on the urban tissue, however respect the local identity of the dwellers.

Polistourism presumes small local interventions which ought to work in a complex creating a net. 'Injected' in the building hotel units become an impulse to life improvement of the hosts by taking financial (payment for the stay) and immaterial (like self confidence, creativity, initiative, tolerance, openness) benefits. Hotel units - micro interventions work on the building from the inside and like vitamins help to recover human organism.

Considering the labor housing buildings from 50ties to be in a relatively good condition they may successfully be modernized. The advantages of those buildings are big, high rooms, traditional building technology, good workmanship and materials used. The type of buildings occur in the whole country and may use as an experimental program of polistourism.

The focusing point of the project is the possibility of adapting the hotel unit to different various needs of hotel guests and hosts. It is characterized by multiple simultaneously used functions. The unit is clean, minimal and well organized divided between function panel and free space to use a certain function. The unit is build from folded modules which are jointed with each other – it can be expanded with sequential modules according to needs. Consists of 3 functional blocks – hygiene, activities, sleep/relax.

The astonishment effect plays an important role in the project. The inside of the unit is abstract because while closed in the panel the functions are impossible to guess. Once you choose a function from the electronic display unexpectedly a bed, a table, kitchen or fitness equipment moves out of the panel and the anonymous room suddenly becomes a bedroom, bathroom, living room, dining room, kitchen, fitness studio, working place or home cinema. Numerous system solutions like construction, materials and installations were used to improve the functionality and efficiency of the hotel unit. Energy-saving and self-sufficiency were achieved due to modern technology. The unit produces energy thanks to organic photovoltaic cells (OPVC), walls are very good isolated, it uses recuperator for air circulation, uses low energy devices, it gathers and purifies rain water, reuses 'grey water'. The unit construction materials are lightweight and resistant made from carbon fiber not to weight down the building construction. After use the unit is easy removable.